

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

W. Anderson St. Paulsg. 34 et

ILLUSTRERAD TIDNING

IDUN

FÖR KVINNAN OCH HEMMET

N:r 81 (656).

ONSDAGEN DEN 11 OKTOBER 1899.

12:TE ÅRG.

PRENUMERATIONSPRIS PR ÅR: IDUN KR. 5:- IDUNS MODETIDN. MED PLAN- SCHER OCH HANDARB. > 5:- IDUNS MODETID. UTAN PL. > 3:-	UTGIFNINGSDAGAR: HVARJE ONSDAG OCH LÖRDAG. LÖSNUMMERPRIS: 8 ÖRE	REDAKTÖR OCH UTGIFVARE: FRITHIOF HELLBERG TRÄFFAS SÄKRAST KL. 2—3. REDAKTIONSSSEKR.: JOHAN NORDLING.	BYRÅ OCH EXPEDITION: KLARA S. KYRKO GATA 16, 1 TR. ÖPPEN KL. 10—5. ALLM. TEL. 61 47. RIKS 16 46	KOMMISSIONÄRER ANTAGAS ÖFVER HELA LANDET PÅ ALL- DELES SÄRSKILDT FÖRMÄNL. VILLKOR. STOCKHOLM, IDUNS KUNGL. HÖFBOKTRYCKERI.
--	---	--	---	---

ANNA WAHLENBERG I HVAR DAGSLAG.

GN TILL DET YTTRE och inre briljant dam sade, då hon blifvit utsatt för det förhastade och ofördelaktiga omdömet af en främmande ung flicka:

»Hon har nog rätt! Det är icke vännernas ögon, som se sanningen.»

Om förlåtelse, där misstog hon sig dock. Lika litet, som ett helt folk kan få sitt rättvisa betyg af den turist, hvilken hastigt reser genom dess land, lika litet kan en människa fattas och uppskattas annat än af den, som känner henne nära, och ett flackt beröm väcker åtminstone hos mig vida mindre lockelse än ett glöddande tadel.

Om jag inte förrän på senare tider haft tillfälle att umgås med Anna Wahlenberg, kan jag trovärdigt försäkra, att hvad mig angår, hela bekantskapen blifvit ogjord. Ty det allmänna omdömet om henne är och förblir i alla möjliga röstarter, från fryntligaste gubb-bas ända upp till allra gällaste ung-flick-diskant:

»Hvad hon är söt! Så vackra ögon hon har! Så ung hon måtte vara! Gud, hvad hon ser mild ut!»

Och offret för dessa enahanda fraser går på grund af sin närsynhet verkligen ganska troskyldigt kring, både på gator och i salonger, utan en aning om den förtjusning hon väcker.

Vi ha allt många gånger, hon och jag, skrattat åt, att hon alltid får stora A af all världens beskedliga folk. Men jag säger för visso, att vore det inte något mera med henne, än att hon är »söt» et cetera, skulle jag verkligen inte skriva till hennes porträtt.

Men i mitt tycke har hon sättet emot sig. Just detta sätt, som låter hvilken storståtlig och tilltagsen hvardagsfru som helst behandla henne som en liten skolflicka, och som bjuder en despotisk sömnerska att tufsa om med henne och väcker maktens lidelser i hvarje själfmedveten kokerskas bröst, just detta sätt, hvilket naturen gifvit henne som skyddande likhet till värn och försvar mot genomsnittsmänniskan, hvilken för sin död inte kan tåla några afvikelser — just detta sätt duperar hon folk med.

Ja, nu är det sagdt, och är det inte förfärligt?

Ty, kära vänner, när Anna Wahlenberg sitter midt emot er med sin litet hopsjunkna kroppsställning och talar stilla med sin lågmälda, något otydliga stämma, småler och böjer halsen, så att ni nästan får lust att klappa det vackra hufvudet med den mörka hårknuten, och tittar på er med ett par stora gråblå barnaögon, vet ni, hvad hon då gör?

Jo, hon tittar rakt igenom er och ser alla era små roliga fel och svagheter, sådana som ni måhända inte själf vet om och som ni icke alltför gärna ville ha uppenbarade. Ja, jag misstänker verkligen, att hon först af allt ser dessa fel, ty hon är ganska kritiskt anlagd. Hon är alldeles motsatsen till dem, hvilka lätt bli betagna och — lätt affalla, men har hon äntligen och sent omsider blifvit vunnin, är och förblir hon trofast intill det sista.

Då jag säger, att hon först ser felen, så är detta ändå icke så farligt, som det låter. Ty, och här är det viktigaste råmärket mellan henne och genomsnittsmänniskan, det kan icke falla henne in att döma för småsaker. Och småsaker är för henne allt, som icke går heder och sanning för nära.

Nyss har jag sett hennes porträtt, som jag skall skriva till. Hon sitter där så rar och ordentlig vid sitt äfvenledes ordentliga skrifbord. Herre Gud, hvad det är typiskt för henne! Just så ser hon ut i hvardagslag. Precis så där är hon, alltid fitig, pliktrogen,

ANNA WAHLENBERG VID SITT SKRIFBORD.

EFTER FÖR IDUN TAGEN FOTOGRAFI AF A. BLOMBERG.

jämnt i arbete, prydlig, putsad, färdig att vara artig värdinna, till och med om någon skulle ha den djärfheten att komma före kl. elfva på morgonen.

Aldrig tar hon sig friheter, aldrig är hon själfsvåldig. Men hon tycker ändå, att det är förfärligt trefligt att vara med dem, som icke äro så slätstrukna, ty lagen *les extremes* förnekar sig ej. Det kan då hända, att hon själf glömmet sin egenskap af iakttagande författarinna, men i stället få de vackra ögonen ett barnsligt roadt, undrande uttryck.

Hur skulle det också gå för henne att vara själfsvåldig? I sitt hem är hon den jämna, tysta kraften, och två små söner har hon att ensam fostra. Hon får icke svikta, icke tröttna, och icke får hon som understundom forna tiders hrr diktare — numera är det icke modernt — då plikten kändes för tung, slunga allt öfver bord och söka trösten i det berömda Sturm- und Dranglifvet.

Hon tröttnar icke heller. Allt emellan det hon arbetar på sina böcker och pjäser — hennes sista roman, »Två hustrur», säkert den bästa hon skrivit, är nyss utkommen — så värdar hon sina barn och sysslar med sitt hem. Ofta, när jag sitter vid hennes prydliga bord, tänker jag på den gängse — bekväma — fördomen hos specielt *den vanliga frun*, att en författarinna eller kvinnlig artist inte kan vara god husmoder. Jag har gjort aldeles motsatta erfarenheter. Kanske kommer sig detta af, att en uppöfvad tankeförmåga stärker förståndet i allmänhet och ger spänstighet åt arbetskraften.

Det är mig omöjligt att afsluta denna flyktiga presentation, utan att tillägga några ord. När man talar om en bekant person i hennes hem, brukar man äfven omnämna hennes äkta vif, då ett sådant förefinnes. Anna Wahlenberg har, som bekant, varit gift med redaktionssekreteraren i Dagens Nyheter Fritz Kjerrman.

Men ehuru nu änka, är hon dock ej ensam.

Trogen vid hennes sida lefver hennes syster Eva, och aldrig har jag sett ett vackrare exempel på syskonkärlek än mellan dessa båda. Om Fritz Kjerrmans söner mist sin far, ha de i stället två mödrar, och saknar Anna Wahlenberg en makes stöd, så äger hon dock den ljufva fröjden af en god, förstående systerlig vän.

Då af två systrar den ena besitter sådana gåfvor som Anna Wahlenberg, blir det lätt den andras lott att blygsamt träda i skymundan. Men för hvar och en, som känner de två, vore hemmet otänkbart utan den anspråkslösa, offervilliga, praktiga Eva. Utan hennes lugna hjälp skulle heller ej systemen vara i stånd till ett så intensivt och fruktbarande arbete.

RENÉ.

ANDLIG SKANDINAVISM.

VACKRA TANKE, solguld strör du midt i blek oktoberdager.
Hjärtats strängar mäktigt rör du,
all vår långa längtan tager.
Famnen mot dig glad vi sträcka,
våra sista höstblom räcka —
Vackra tanke, i dig knoppas
allt hvadt skönt och ljusst vi hoppas.

Många minnen mot oss strömma,
hvert och ett sin tjusning äger.
Det, om hvilket helst vi drömma,
är: Tegnér och Oehlschläger...

Hur det glänsar, hur det skimrar,
öfver Sundet sången timrar
leende en strålig brygga...
Fram däröfver gå vi trygga.

Danas bokar, Nores granar,
Sveas ljusa björkegrönska...
Något underfullt man anar!
Kan väl fagrare man önska?
Måste här ej lycka trifvas,
måste här ej glädje gifvas?
Hit! Ett handslag godt och ärligt!
Hur vårt klöfverblad är härligt!

Seklets dag mot skymning skrider.
— Vackra tanke, helga kvällen!
Gif i tunga, mörka tider
åt oss vigda hviloställen!
Fram, att Eriksgatan draga,
blif till sanning, stolta saga,
uti sång och kärlek trogen!
Intet är som Nordanskogen!

ADI.

NORDISK ENHET. ETT ORD MED ANLEDNING AF EN FRÅGA FÖR DAGEN.

NORDISK ENHET, se där ämnet för den föreläsning och diskussion i Vetenskapsakademiens hörsal fredagen den 29 sept., för hvilka våra dagliga tidningar redan utförligt redogjort.

Det var en ungdomens afton, denna, icke blott så att förstå, att det förnämligast var ungdom, som fyllde raderna i sal och på läktare, utan äfven i den mening, att det främst var till ungdomen föreläsaren, professor Poul La Cour hänvände sig med en maning att bilda en nordisk förening efter mönster af den, som redan existerar i Danmark. Visst vände han sig med denna maning äfven till dem, som nått mannaåldern, liksom till dem, hvilka hår redan grånat eller hvitnat. Men när han så gjorde, vädjade han icke till dem såsom sådana; han vädjade fastmer till det inom dem, som glömt sig kvar sedan deras ungdoms dagar. Ty det vill ungdomlig tro på det godas seger, ungdomlig hoppfullhet och entusiasm till för att taga upp och segerrikt föra igenom ett program, likt det Nordisk förening gjort till sitt.

Och hos den församling, som lyssnade till den åldrige föreläsaren, fanns synbarligen något af denna tro och denna entusiasm. Man såg ansikten lifvas af det mest spända intresse. Man såg blickar glänsa och läppar le. Man hörde bravorop och stormande applåder. Och när slutligen den frågan framställdes, huruvida de närvarande önskade bilda en förening för främjande af större kännedom, samförstånd och samlif de nordiska folken emellan, då blef svaret ett kraftigt och enhälligt ja.

Emellertid midt under den högtidsstämning, som alltid råder ibland en samling människor, hvilka alla lifvas af en och samma känsla eller tanke, smög sig öfver de församlade en känsla af förstämning. Det var Sveriges förhållande till unionsriket, som blifvit berördt. Det behöfdes icke mer för att mer än en med under-

tecknad skulle göra sig själf den frågan: Är föreningens program genomförbart? Är under nuvarande förhållanden ett samförstånd emellan unionens folk tänkbart?

Dessa frågor äro berättigade. Säkert är, att det mål, föreningen satt sig före, är så stort, att det näppeligen kan vinnas genom några som helst yttre åtgärder. Må de nordiska folken mötas vid konferenser af olika slag. Må det beredas dem tillfälle att lära känna hvarandras land, seder och bruk. Må slutligen deras litteratur blifva gemensam egendom. Allt detta, af huru stor betydelse det än må vara, skall aldrig visa sig mäktigt nog att skapa samförstånd. För att ett sådant skall uppstå fordras något annat och mera. Det fordras inre förutsättningar hos dem, mellan hvilka det skall komma till stånd. Och dessa förutsättningar, finnas de väl?

När den dag, som i dag är, en svensk och en norrman mötas — jag åsyftar nu icke politici — hvilken är då deras första känsla? Är det icke en känsla af förstämhet, blandad med en viss obestämd oro för, huru sammanvaron väl skall komma att aflöpa? Där gror i bådass hjärtan ett frö till misstroende, en tvifvelsjuk undran, huru den andre i grund och botten menar det. De hafva båda så många förutfattade meningar om hvarandra, att det vill mycken redlig vilja till å ömse sidor för att ett vänskapligt förhållande skall komma till stånd dem emellan.

Det må tillåtas mig att anföra ett exempel, ett exempel ur barnavärlden visserligen, men som är belysande nog för det förhållande jag åsyftar. Ett sällskap norrmän och svenskar passerade under en vandring riksgränsen, utmärkt, såsom man vet, af en bred uthuggning i skogen. Hunna dit, slogo de sig ned att hvila. Det var ingen utsikt att njuta af. Skogen stod jämn och tät på båda sidor om den breda linien, som slingrade sig bort öfver myren. Men det var icke utan, att känslan af att befinna sig på den gräns, som i rent yttre hänseende skarpt åtskiljer det svenska och det norska, öfverväldigade en och annan af sällskapet, och man satt tyst. Då höjde plötsligt en liten »gut» på tio år sin stämma och frågade, om nu detta — han pekade till höger om uthuggningen — var Sverige, och detta — den lilla handen gjorde en rörelse till vänster — var Norge. Svaret blef jakande.

»Du, far,» yttrade då den lille, »jeg synes det er saa skrækkeligt stygt paa den svenske side, saa vi maa virkelig vende tilbage till Norge igjen.»

Man log. Det var ju samma skog, som utbredde sig åt båda sidor. Men man borde icke hafva lett. Ty samma känsla, som fick ett så naivt uttryck i den lille gossens mun, gror på botten af mången vuxen skandinav hjärta. Med samma öga, som gossen såg på »den svenske side», ser han på det, som möter honom i broderlandet. Han har fått en skärfva af misstroendets trolldomsspegel i ögat, och för hans förvillade syn blir därför det sköna fult; det, som är af ondo, det växer och antager sådana proportioner, att det hotar att skymma allting annat; men det, som är af godo, det krymper ihop och blir så litet, att det knappast kan skönjas.

Se, tvänne folk, som i sitt förhållande till hvarandra kommit till den punkten, de bära sannerligen icke inom sig förståelsens förutsättningar.

Må det då med detta sakförhållande för ögonen tillåtas mig att uttala en önskan. Må det blifva Nordisk förenings främsta uppgift att draga i hårad mot misstroendet och de förutfattade meningarna. Eller rättare: må

denna förenings enskilda medlemmar, kvinnor och män, sätta sig denna uppgift före. Ty den yttre sammanslutningen räcker icke här till. Det gäller ju den enskildes sätt att uppfatta, känna och tänka om det, som rör broderfolket.

Ett bevis ibland många på, att de, som tagit initiativet till en Nordisk förening, haft denna sakens inre sida för ögonen, se vi däri, att de sagt sig önska få kvinnorna med på sin sida. Kvinnan är ju icke i egentlig mening en handlingens människa. Hvad som i rent yttre hänseende kommer att uträttas af denna förening, det kommer troligen att göras af män. Men i kvinnans händer ligger en annan makt än handlingens, inflytandets, och det är denna hennes makt man behöfver. Hon skall icke blott uppfostra sig själf till att tänka fördomsfritt, känna varmt och döma högsinnadt och rättvist, hon skall äfven i egenskap af mor och maka och syster, i egenskap af kvinna, uppfostra andra därtill.

Och nu till sist ett tack till honom, åldringen, som kommit för att samla ungdomen och dem, som voro ungdomliga nog för att vilja vara med. Ett tack för den tändande gnistan. Må den hänförelsens eld, denna gnista upp-tändt, icke blott flamma upp för att åter slockna. Må den brinna med klar låga, tills den fullgjort sitt värf att från slagg rena och med hvarandra sammansmälta trenne ädla metaller.

E. P.

*

Med fullt underskrifvande af den vackra och behjärtansvärda grundtanken i E. P:s ofvanstående uppsats, känner sig dock redaktionen manad att göra en reservation mot insändarinnans, enligt vår mening, allt för pessimistiska uppfattning af det rådande misstroendet unionsfolken emellan. Vi ha särskildt under vår tidningsmannaverksamhet mottagit så många glädjande bevis på motsatsen, på verkligt systerliga tänkesätt och varmhjärtad förståelse hos Norges kvinnor, att vi ha mycket svårt för att tro, att en upprörd periods politiska lidelser, åtminstone hos dem, trängt synnerligen på *djuvet*.

Det är icke länge sedan — för att taga ett exempel — som en högt bildad norsk kvinna, husmodern på en norsk prästgård, skref oss till, att »hun vil lukke op for Idun (för den svenska tidningen!) som for en af sine egne, og lade den fæste bo i huset, så den altid kan være at finde der, så den opvaksende ungdom gjennem den kan lære at kjende og skatte sine frænder hinsides Kjölen, således som hun selv har lært det, lære at glæde sig i fostbroderskabet folkene emellem, det åndelige fostbroderskab, denne af Gud en gang givne fælles grundvold, som ikke kan rukes, og hvorpå så mangen herlig bygning kan re.se sig...»

Hvad nu dessa ord vittna om, icke är det väl om brist på *vilja* hos brefskrifverskan att söka uppskatta och förstå hvad godt kan finnas äfven på »den svenske side».

Och som en motsättning till E. P:s lille norske »gut», som fann det »saa skrækkeligt stygt» under de svenska furorna, vilja vi peka på en annan, mera glädjande företeelse från ungdomens värld. Den af Iduns redaktion utgifna ungdomstidningen »Kamraten» öppnade för föga mer än ett år sedan en korrespondens mellan svensk och norsk ungdom, som frivilligt fick anmäla sig till deltagande däri. Efter så kort tid räknar nu denna interunionella brefväxling redan 1,600 deltagare i skilda åldrar, gossar och flickor ifrån 10 intill 20 år. Och intresset, vi kunna godt säga entusiasmen, för »kamratkorrespondensen» är alltjämt

oförminskad, anmälningar ingå ännu för hvarje dag. Hör här, hvad en liten norsk kamrat bekänner i ett af sina bref:

» — Jeg synes det er storartet med denne korrespondansen mellem Norge og Sverige. Nordmændene og svenskerne er jo saa nærbeslegtet og er saa lige og kjække, og saa skal vi gaa her og tænke ondt om hinanden uden at kjende hverandre bare for denne unionen, som jo skulde forbinde landene — —»

Och hvad säga de svenska? Vi välja äfven här endast ett exempel ur *mängden*:

»Jag är så belåten med min lilla norska vän och vi brefväxla flitigt. Norge har förut alltid förefallit mig som ett obekant, främmande land, bebodt af, om ej ovänner, så dock ej heller vänner. Men nu sedan jag gått in i kamratkorrespondensen, har jag ändrat mening. Nu är Norge mig kärt, ett bekant land, där man kan träffa, och verkligen träffa på, vänner i ordets rätta betydelse. Kanske att denna brefväxling har till följd en evig fred och vänskap mellan broderländerna, ty det nu uppväxande släktet, bland hvilket vi redan förvärfvat oss vänner, måhända för lifvet, skall ju en gång gå undan för att lämna rum för en yngre generation, hos hvilken kärlek till broderlandet redan är *implantad*, och så vidare och vidare från släkte till släkte i oändligt perspektiv! Ja, leve kamratkorrespondensen och leve Kamraten, som upptagit denna fosterländska tanke!»

Nej, E. P., så tröstlös, som saken för eder tätt sig, är den väl därför ej! Men ni har rätt däri: främst af allt måste vi hafva kvinnorna med — kvinnorna och ungdomen! Och af varmaste hjärta, af hoppfullt mod instämma vi alla i eder önskan, att den gnista, som nu tändts i de nordiska landen, ej må få slockna, utan med klar låga lysa oss in på det nya seklets nya kärleksvägar.

PÅ VEDSKUTA TILL ÅLAND; TRE BREF TILL EN BEKANTING.

FÖRSTA BREFVET.

Vedskutan Sofi, 1 juli 1899.

JO DU, just på den sitter jag i detta nu, grensle öfver en bom och med en annan till skrifbord.

Minns du, att jag i fjol vid det här laget befann mig i världsstaden Paris och bevisade dig den utomordentliga hedern att sända dig ett och annat meddelande därifrån? Jag har inte det förtroendet till din smak, att jag tror, du föredrar en vedskuta framför Paris, men jag för min del finner det ofantligt mycket trefigare att sitta och skriva till dig här än i ett bullrande »pensionnat de famille» i en bråkig stad. Här, ser du, är det så oändligen fridfullt; inga rullande vagnar och skrikande grönsaksmånglare trassla till mina nervtrådar, och intrycken sätta mig åtminstone inte i förlägenhet genom sin skiftande mångfald. De kunna sammanfattas ungefär så här: »Hvad här är skönt och varmt och friskt och fritt!» samt som konklusion: »Lifvet är ändå inte så dumt — en och annan gassig som-mardag.»

Med ett ord och utan några jämförelser mellan två så olikartade storheter som skutan Sofi och Paris: den förstnämnda är trefig och jag är väldigt belåten.

Men, som det står i gamla romaner: »Vi gå nu att förflytta oss tillbaka i tiden» — fast inte längre än en vecka, ty då ungefär såg idén, skutidén, dagens ljus, och Nisse W. och jag tågade ned till Nybrohamnen för att mönstra alla gamla skutor och skrof, som lågo där och lastade af ved.

Så snart vi fingo syn på någon, som motsvarade våra fordringar på pyrdlighet och ele-

gans, störtade vi tvärt på skepparfadern och inledde underhandlingar.

Dessa voro tämligen enahanda och lydde ungefär så här:

»Hör nu, tänker ni ge er af till Åland snart?»

»Jo, nog kan det hända alltid.»

»När då?»

»Inte vet jag så noga.»

»Men på ett ungefär?»

»Inte vet jag så noga.»

»Blir det i den här veckan?»

»Jo, nog kan det väl hända, att det blir i vickan alltid.» Allt med sjungande finsk brytning.

»Nå, skulle ni vilja ta ett par passagerare med er?»

»Jo, nog skulle nu det kunna gå an.»

Och så till slut funno vi »den rätta» två-mastaren — eller kanske det ska heta två-mastarinna? — Sofi, som gjorde sin första resa och var så splitterny, att hon ej hunnit bli målad ens. Aftal träffades och pass anskaffades, ty med mindre ville inte den försiktige fader skepparen taga oss med, och så i går kväll efter lång väntan — närmare bestämt fredagen d. 30 juni kl 6 e. m. — lyfte vår skuta ankar, och vi bogserades i sakta mak ut till Sjötullen.

Ombord befinna sig skepparen, en hederlig sjönalle med kutande rygg, skefva fötter och långt skägg under hakan, rorgångaren, skepparns pojke — sexton år tror jag visst, att han var — hans något yngre dotter, två kvinnliga passagerare i blommiga halsdukar — och så vi två.

Och nu ska jag börja beskriva för dig lifvet ombord.

Det är i närvarande ögonblick rätt så gemytligt. Skepparfadern går och spolrar däck, plirig och förnöjd, med uppkafade byxor och dito skjortärmar, och akta du dig, så du inte kommer i vägen för den breda vattenstrålen från hans hink, ty han väjer minsann inte. Alltefter som vattnet forsar ut öfver däck, är sonen hans färdig med sin kvast, och han sopar, så att det både stänker och yr — i det lysande solskenet. Vid rodret står rorgångaren och sjunger med hiskelig stämma hvarken mer eller mindre än: »Ack Värmeland, du skö-öna,» omväxlande med att han gör sig grön för de båda kvinnspersonerna, af hvilka i synnerhet den ena behagar honom otroligt (jag använder med flit det uttrycket). Jag sitter, som sagdt, på en mycket hård bom och skrifer till dig, du hjärtans bekanting, och Nisse hänger, med förlof, på sin mage öfver relingen och stirrar ned i det glittrande blå vattnet.

Och hvilket gudaväder! Himlen strålande klar, endast med några hvita, ulliga molntappar, som bilda ett behagligt afbrott mot det blå. En sakta medvind drifver skutan fram med en litet sväfvande vagning. Rätt för öfver utbreder sig hafvet i en glittrande halfcirkel; på sidorna sticka ännu kobbar upp, mestadels nakna, men en och annan med konturerna taggade af småväxt skog. Och så kretsas naturligtvis hvita måsar omkring uppe i den soliga luften, och så sorlar naturligtvis vattnet helt sakta om fören, och så är det tyst och stilla — eftersom skepparfar nu har slutat att spola däck och rorgångaren att skråla — jag mig aldrig å-ångra-ar». Öfver vatten och land lyser solen, och den skiner skepparen och hans folk i ansiktet och din plitande Faulenzer på ryggen.

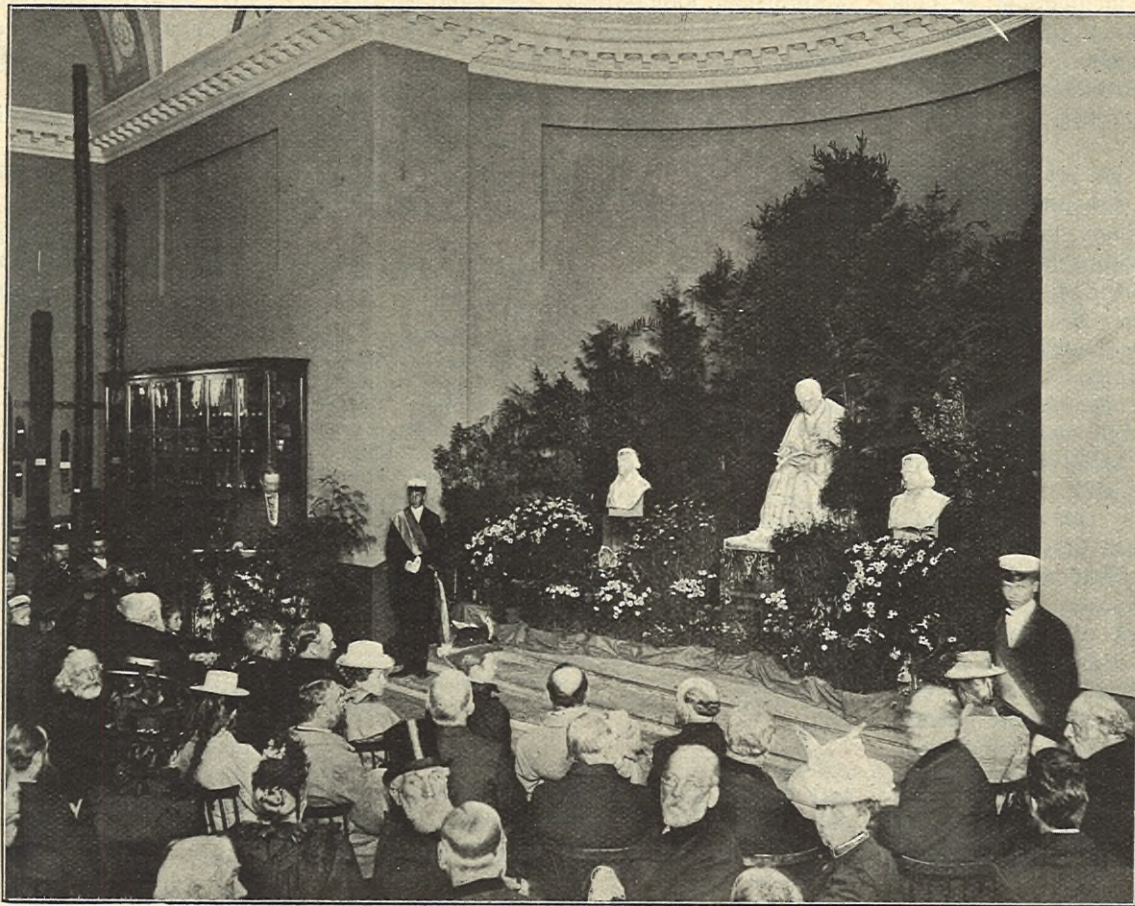
En skön dag är det!

EN DROTTNING BLAND BLOM- MOR.

HVEM har icke hört omtalas den syd-amerikanska jättenäckrosen? Redan dess namn har en nästan högtidlig klang, *Victoria regia*, d. ä. den drottninglika Victoria. Den kallades så af den engelske botanisten Lindley, som 1837 vetenskapligt beskref den och som med detta namn ville hylla sin aderton-åriga, nyss på tronen uppstigna drottning. Och i sanning, samma förening af ljuft behag och imponerande styrka som hos det mäktiga Englands unga härskarinna fanns äfven hos detta växtvärdens under.

Omkring 1830 upptäcktes den samtidigt på flere håll i det tropiska Sydamerikas floder. De europeiska naturforskarna kunde icke nog beundra dess på de lugna vattnen simmande jättstora blad, ända till två meter i diameter, liksom dess präktiga, näckrosor liknande blommor, hvilka, hvita eller rosenröda, höja sig på korta skaft öfver vattenytan. Infödingarna visste berätta, att dess frön voro ätliga och kallades vatten-majs. De berättade äfven, att kvinnorna, då de tvättade kläder vid floden, placerade sina små barn på bladen.

Sedan dess har Victoria anträffats på många ställen i Sydamerika; i synnerhet i Amazonflodens bifloder är den vida spridd och betäcker mängstades vattenytan på flere kilometer långa sträckor vid stränderna.

A. Dahlgren foto.

ELIAS FRIES' OCH GÖRAN WAHLENBERGS BYSTER AFTÄCKAS I LINNÉSALEN I UPSALA.

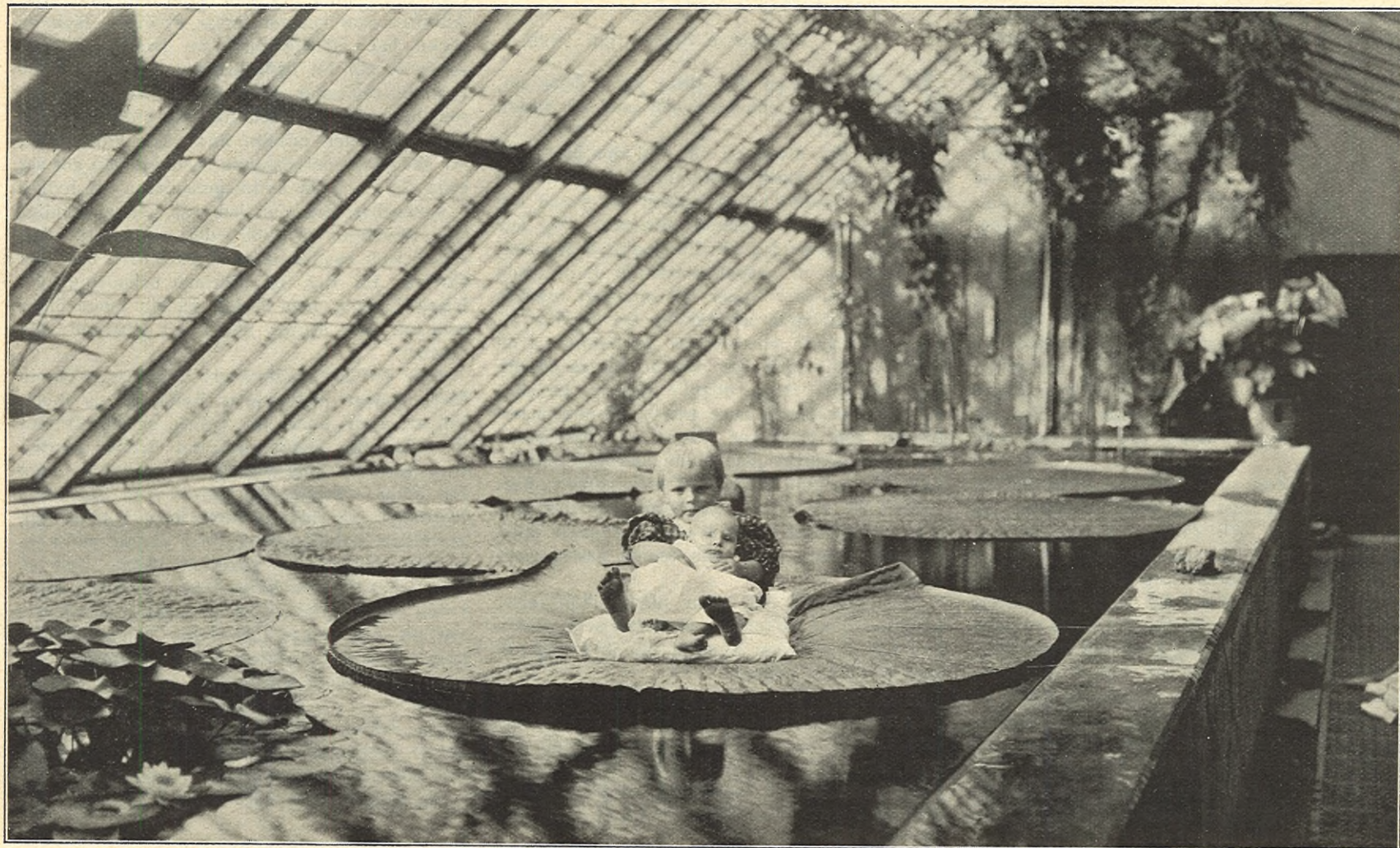
I botaniskt afseende är den mycket nära besläktad med de vanliga näckrosorna.

Länge misströstad man om dess odling i Europa, men numera hafva de flesta större botaniska trädgårdar ett »Victoria-hus». I sitt hemland är Victoria flerårig, men de europeiska vintrarna, med deras mörker öfverlever den i allmänhet icke, hvarför den i vår världsdela hvarje vår måste uppdras ur frön, som stå att köpa hos förnämligare handels-

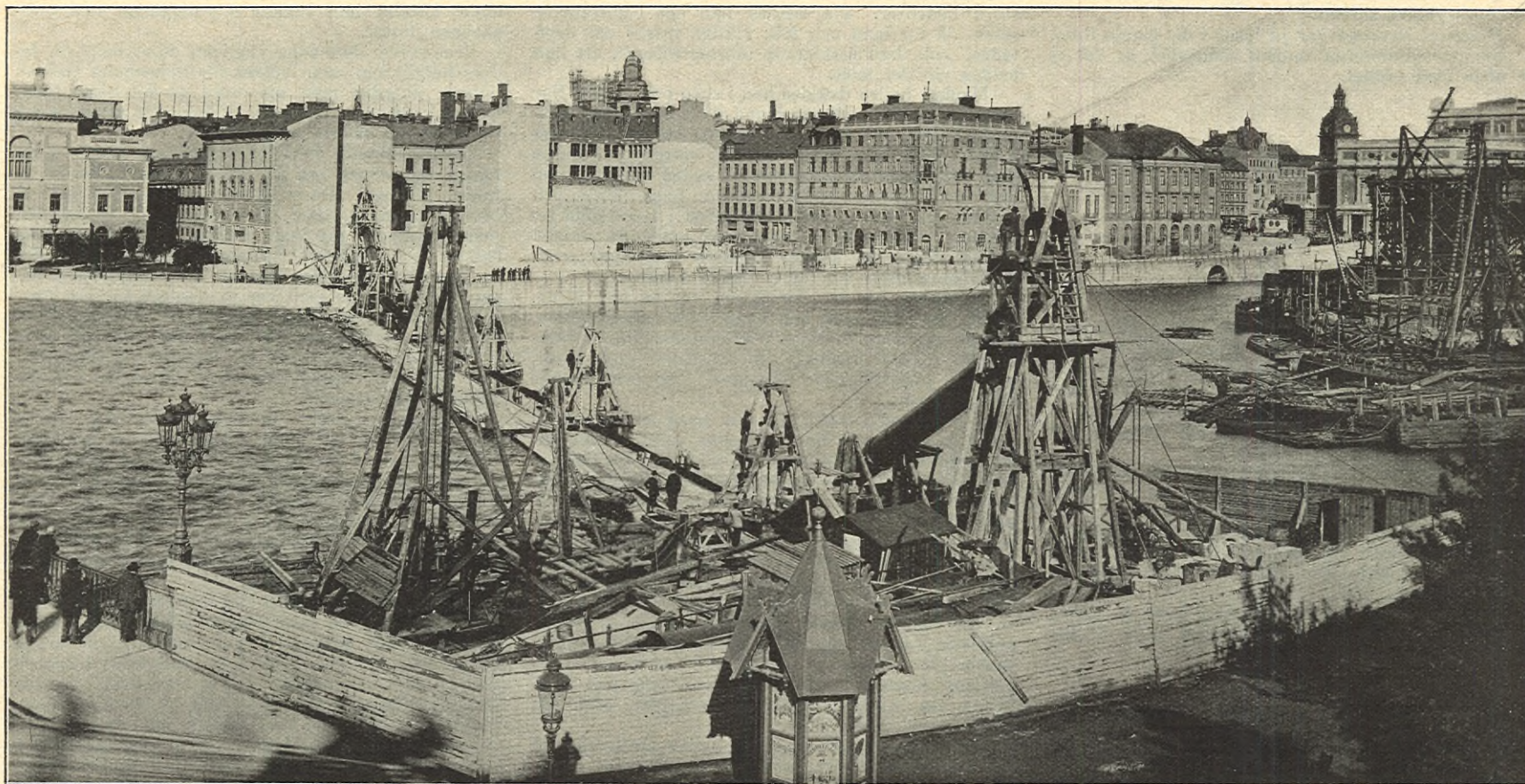
blad. På densamma ser man en 6-årig flicka, hållande sin fyra månader gamla syster Victoria i famnen, sitta på ett blad å la Tummelisa. Att bladet har så stor bärkraft, beror dels därpå, att bladkanten är uppböjd, dels på att bladets undre yta är försedd med talrika, nätförmigt förenade lister.

trädgårdsmästare. Att dess odling är arbetsdryg och kostsam kan man se redan däraf, att temperaturen i dess bassin bör hållas vid 35°.

I Kristiania odlas Victoria sedan många år, och i Stockholm uppföres som bäst ett hus för dess räkning i Bergianska trädgården. I Helsingfors botaniska trädgård uppdrogs Victoria första gången 1892. Nu i sommar — den har icke odlats alla år — blomnade den ånyo och nådde, tack vare öfverträdgårdsmästaren K. H. Bockströms anordningar, en synnerligen vacker utveckling. Ej mindre än 13 blommor slogo fullt ut. Dessa som i tropikerna uppnå en diameter af 20—40 cm., blefvo visserligen icke större än 25 cm., men de äro ej heller så märkvärdiga som bladen. Dessa bli, som sagdt, 2 meter i genomskärning, och så stora blefvo de äfven i Helsingfors. Den vackra bild från Victoriahuset i Helsingfors' botaniska trädgård, som professor F. Elfving godhetsfullt sändt oss och som vi i dag meddela ger en ganska tydlig föreställning om Victorian och dess

DEN BLOMMANDE VICTORIA REGIA'N I HELSINGFORS BOTANISKA TRÄDGÅRD.

A. Blomberg foto.

DET STORA VATTENLEDNINGSARBETET I NORRSTRÖM.

VÅRA ILLUSTRATIONER.

AF TVÅ SVENSKA STORMÄN INOM NATURVETENSKAPEN, Göran Wahlenberg och Elias Fries, aftäcktes i förra veckan högtidligen tvänne byster i Linnésalen i Botaniska trädgården i Upsala, hvilken sal förut, som också namnet anger, inrymmer bilden af vår oförgätlige »blomsterkonung». Dessa nya byster af hans förnämste efterträdare på professorsstolen äro modellerade af bildhuggaren Theodor Lundberg. Vi bringa i detta nummer en för Iduns räkning tagen fotografi af aftäckningsakten, vid hvilken professor A. N. Lundström höll högtidstalet.

*

VATTENLEDNINGEN UNDER NORRSTRÖM. Det har under några veckor sett ut, som om Norrström varit på väg att totalt afstängas, ty ej nog med, att riksbbyggena på Helgeandsholmen inkräkta på det trånga vattenområdet medels väldiga pålverk och breda tegel- och sandpråmar, så att de stackars böljorna ha all möjlig möda att hitta sina utlopp, utan ett antal pålknippen, förenade medels en flottbro, har också ställt sig hindrande i vägen för strömmen ett stycke längre upp, mellan kajen vid rådhuset och platsen framför konstakademien.

Och medan ställningarna rest sig allt högre, ha från Mälaren kolossala järnrör bogserats fram i pråmar och lagts upp på rådhuskajen, hvarefter de medels grofva kettningar upphissats mellan pålknip-

pena till en höjd af halfannan meter ofvan vattenytan och där fastskrufvats vid hvarandra till en sammanhängande ledning.

Det var det stora nya vattenledningsröret, som skulle nedläggas på boten af Norrström och bildade en ny föreningslänk mellan vattenrörsystemen under Staden och Norrmalm. Arbetet, hvilket pågått sedan början af juni och är det mest omfattande och svåraste vattenledningsarbete, som någonsin utförts i vårt land, har i dessa dagar afslutats.

Helt säkert skall det intressera Iduns läsekrets att se en bild af »det stora ögonblicket», då rören, nedsänkta till vattenytan och fyllda med vatten, så småningom af sin egen tyngd bragtes att sjunka ned på sin

A. Blomberg foto.

DYKARNE GÅ NED PÅ STRÖMMENS BOTTEN.

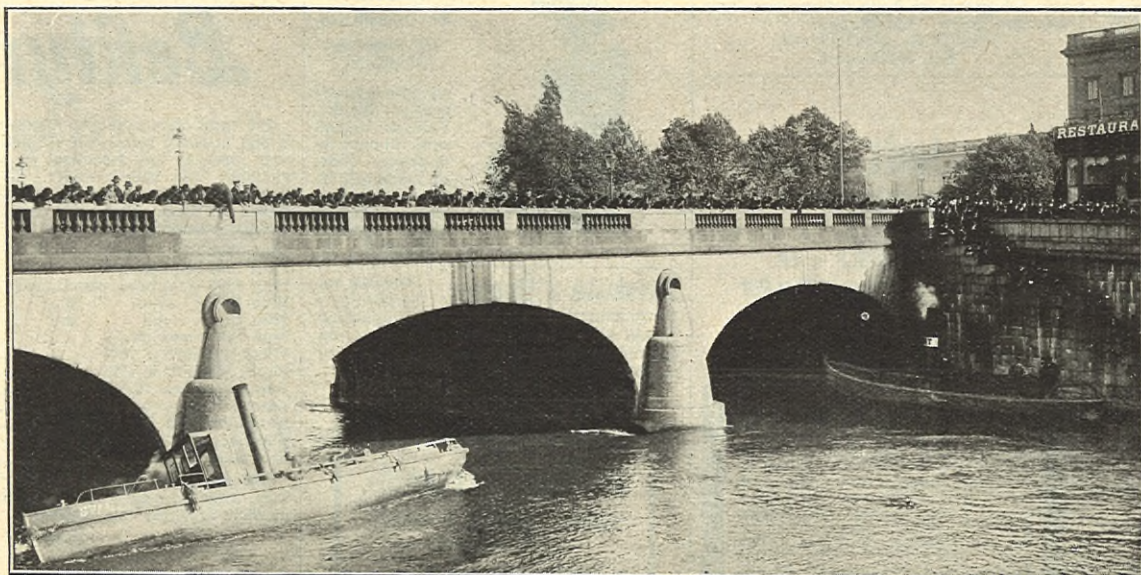
omkring 9 meter under strömmens yta belägna bädd.

Å en mindre illustration synes en dykare, iförd sin dykaredräkt, i beredskap att sänka sig ned till botten för att kontrollera rörets läge.

*

FRÅN DEN STORA VATTENPANTOMIMEN i Norrström här om dagen, hvarvid sandpråmar satte på grund och bogserångare kolliderade med Norrbros stenpelare, bjuda vi i vårt dagsnummer en illustration, som visar stockholmarna talrikt församlade på första parkett kring den rörliga scenen i djupet mellan kajerna.

Norrström har i alla tider kunnat påräkna stockholmarnes lifligaste intresse; ingen skådespelare å någon af våra teatrar kan glädja sig åt en tackammare publik än norsfiskaren nedanför Strömparterren, som väfvar upp sin tomma håf ur vattenhvirflarne. Och skulle en bogserångare ej lyckas arbeta sig uppför strömmen eller, ännu bättre, leka ett litet hafveri, som har något af lifsfarans spänning, men intet af dess tragiska följder, då växa stockholmarna liksom upp ur gatstenarna på Gustaf Adolfs torg och hänga klasvis öfver barriärerna. i säll glömska af fädernesland, bostadsbrist, obetalda

A. Blomberg foto.

»DET NYFIKNA STOCKHOLM» PÅ »VATTENPANTOMIM».

hyror och uteblifna dyrtidstillägg för att se, hur de där nere »klara skifvan».

Panem et circenses var ju lösen i det gamla Rom. Får stockholmaren endast skådespel, är det ej så noga med brödet.

MEDELTIDSBILDER. FÖR IDUN
AF A. L.

III.

EN KÄRLEKSSAGA.

DET HVILAR ETT högtidligt allvar öfver gran och fur. Björkarnas kronor skälva för höst vinden, gulnade löf knastra under vandrarens fötter, och en snart utsinad bäck klagar tyst, men bittert öfver ljusa sommarkdagens snabba flykt.

Säg, förstår du att tyda granens susande och prasselndet i björkarnas kronor?

Hör du ej att den saga, träden förtälja, är brokig och skiftande som skogen om hösten och likväl alltjämt densamma. Det är sagan om människolivet de förtälja. De tala om dess hårda strider och härliga segrar, om skärande bitter smärta, men också om en glädje, berusande som vallmodoft, ren som näckrosens blad.

Nu går sagan i moll, men kom igen, då vårsol lyser öfver skog och dal, och du skall finna, att den då går i en annan tonart.

Helt nära den sorlande bäcken står en halft förfallen koja. Nu är den knappt annat än en ruin, men helt visst har den i forna tider tjänat som människoboning. Solstrålarna leta sig väg genom väggarnas springor, och på taket frodas en hel liten skog af tall och gran.

En gammal man sitter i dörröppningen. Han berättar för en lyssnande ungdomsskara den gamla kojans historia.

För länge, länge sedan låg i denna trakt en ståtlig riddarborg. Dess ägare var en af sitt tidevarfs främste män, en heder för konung och land, i stridens som i frideas dagar. Den ädle riddaren hade en son, men denne bråddes tyvärr i intet afseende på sin fader. Aldrig fylldes hans ynglingasjal af längtan att på blodiga slagfält vinna ära och rykte, och förunderligt nog syntes det, som om han nästan

med motvilja hörde berättelserna om faderns hugstora bedrifter. Ila trufdes han och i gästbuds-salen, då för land och folk viktiga frågor där dryftades, och han förklarade oförbehållsamt, att han leddes vid det talet.

Mycket hellre valdes han i skog och mark. När han vandrade omkring bland de majestätiska granarna eller satt nere vid sjöstranden och lät sina blickar glida hän öfver den blå vattenytan, kände han sitt hjärta genombävas af saliga aningar; tankar och frågor korsade hvarandra i hans hjärna, och varma och rika brusade känslorna i hans själs innersta. Västanvinden lekte med svallande, blonda lockar; fåglarnas sånger fröjdade ynglingahjärtat, och blommornas vällykt berusade honom.

Så mötte han en dag på sin väg en ung tärna. Fager var hon som den dagfriska majmorgonen, ögonen speglade nordens blåa sommarhimmel, kindernas rodnad påmände om skogarnas vilda rosor, och de purpurfärgade läpparne logo som fästets strålände sol.

Och ungmön satte sig vid hans sida i skogen och tog hans hvita händer mellan sina. Sedan började hon tala. Naturens språk tydde hon för honom. Hon tolkade för honom de jublande lofsånger, som luftens bevingade invånare uppstämde, och öppnade hans öron, så att han förnam blommans ödmjuka bön. I den jungfruligt grönskande björken lärde hon honom se bilden af ett solbelyst människolif. Den ur en ofrukthar jordmån spirande granens ständiga grönska och kraftiga byggnad voro för henne — och blefvo genom henne för honom — en påminnelse om den välsignade kraft att hårda och utveckla, som ligger i strider och umbäranden. I bäckens rastlösa lopp mot hafvet lärde han igenkänna sin andes längtan och trängtan efter sitt väsens upphof och källa.

Åt dunkla och obestämda ungdomsdrömmar gaf hon klarhet och form, besvarade ynglingens spösmål och befallde det att blifva stilla och lugnt på hans känslors brusande haf.

Och när hon talat till slut, då visste han, att han ej längre tillhörde helt sig själf, en del af hans varelse ägdes af henne, som nu satt där med hans händer slutna i sina.

Från den dagen sågs ynglingen nästan aldrig i fäderneborgens tränga salar, och det sades, man och man emellan, att skogens leda huldra förtrollat honom. Det ryktet kom äfven till faderns öron, och han kallade sin son och sporde honom, om det var sant. Då förnam han, att denne fattat kärlek till jungfru Margit, hon, som påstods kunna trollo och var dotter till den gamla härden därborta i skogen. Med djup grämsle hörde den stolte riddaren,

att hans son hyste en så dåraktig böjelse, och strängligen förbjöd han honom allt umgänge med trollpackans dotter.

icke ville den veke ynglingen öfverträda sin faders befallning, men lydnad för densamma tycktes honom liktydig med ett mord på det bästa inom honom, och han ryggade tillbaka för att göra sig saker till ett sådant blodsdåd.

Därför aktade han icke riddarens bud, och en härlig augustinatt gaf kyrkan sin välsignelse åt de ungas förbund. De vigdes i St Petri kapell af broder Andreas, den bleke munken, om hvilken man hviskade, att han fordom hyst upproriska åsikter och omfattat kätterska läror. Blodet flöt nu genom hans ådror lugnare än i ungdomens dagar, och känslans glöd var ej densamma som förr, men ännu lyste i hans öga en eld, framkallad af den djupaste sympati, då han hörde talas om män och kvinnor, som oförfärdt befriade sig från fjätt-rar, som han ansåg smidda af tidsandan och pålagda af fördomarne.

Med egna händer uppbyggde de unga denna koja, hvars tak nu tjänar till fäste för en hel liten furuskog, och när de drogo därin, var deras sällhet stor och obegränsad som svalfamiljens, hvilken byggde bo under takåsen. Från morgon till kväll läste de i naturens stora bok, eller ock sutto de tysta och sågo in i hvarandras ögon. I den skönaste skrift läste de där den härligaste kärlekssaga, som någonsin diktats på jorden.

Men icke alltid skulle det förblifva så. Den kom snart, den dag, då skön Margit märkte, att hennes kinder bleknat och att blicken i hans öga blifvit matt och slö, och en stilla sabbatsafton sporde hon honom om orsaken. »Hvad fattas mitt hjärtas älskling?» frågade hon. Svag som kyrkklockans sista, bortdöende ton ljöd ynglingens stämma, då han svarade: »Du vet, Margit, hur lycklig jag blifvit genom dig. Du har förklarar för mig skapelsens under, du har öppnat min själs ögon för ett skönhetsrike utan gräns, åt min ande har du gifvit ljus och klarhet, åt mitt hjärta hugnad och ro. Men ack, Margit, sedan vi kommit tillsammans, har mitt lyssnande öra med allt större svårighet uppfattat naturens språk, mitt öga har blifvit alltmer skumögd för skapelsens härlighet och — det värsta af allt — ofridens andar ha hållit sitt intåg i mitt hjärta och tviflets demoner ha bemäktigat sig min själ.»

Stilla pekade Margit på den vissna rosenknoppen vid sin barm och sade: »Ser du, hvilken förvandling denna undergått, sedan du skänkte mig den?» Han böjde tyst på huvudet. Han mindes väl, hur fager rosen var, då han på morgonen bröt den.

Soulard-Siden

85 öre till kr. 3:85 pr meter

i nyaste mönster och färger

äfvansom svart, hvitt och kulört Henneberg-Siden från 65 öre till kr. 16:45 pr meter — slät, randig, rutig, fasonerad, damast m. m. (cirka 240 olika kvalitéter och 2,000 olika färger, mönster m. m.).

Siden-Damast	fr. 90 öre—16,45	Bal-Siden	fr. 65 öre—16,45
Siden-Bastklädn. pr robe	kr. 12,30—58,80	Siden-Grenadin	90 öre—8,65
Siden-Foulard, tryckt,	85 öre—3,85	Siden-Bengalin	kr. 1,75—8,35

pr mtr. Siden-Armûres, Monopols, Cristalliques, Moire antique, Duchesse, Princesse, Moscovite, Marcellines, siden till täcken och flaggor m. m. porto- och tullfritt till hemmet. Profver och katalog omgående. — Dubbelt porto till Schweiz.

G. Hennebergs Siden-Fabrik, Zürich.
(K. & K. Hofleverantör.)

Damhårarbeten.

Peruker, Benor, Flåtor, Lånkar m. m. i tusental hos Herr och Fru E. MALMBERG, 58 Klarabergsgatan 58.

Getå Pensionat.

adr. ÅBY (Östergötland).

Lämpligt för personer, som önska vistas på landet någon tid äfven under höst, vinter och vår.

Naturskönt läge vid sjö (Bråviken), skyddadt mot kalla vindar af Kolmårdens skogshöjder.

Nära stad (Norrköping). En timmes ångbåtsresa eller ungefär samma tids färd pr åkdon till Åby och därifrån pr järnväg.

Bekväma åkdon för utfärdar.

Enkel, men bekväm möblering. Goda Sångar. Piano.

Godt bord. Varmbadhus. Rikstelefon.

Priset för fullständig inackordering är beräknadt till omkring 4 kr. pr dag. Korrespondens under ofvanstående adress.

Läderplastik.

Alla slags verktyg för läderplastik säljas billigt hos

Per From, Stockholm.

Mästersamuelsgatan 34.

OBS! Saxar och knifvar slipas.

FOTOGRAFIER

från kungajakten på Hven och fältmanövern i Skåne, format 18x24 cm., erhållas hos och genom de flesta bokhandlare samt från min atelier i Landskrona. FRANS E. ARVIDSSON, Kgl. Hoffotograf.

Högstedt & Co

32 Regeringsgatan 32

— Stockholm —

Specialitet:

Bordeaux- & Bourgogne-viner

Billiga priser.

Intet är värdelöst,

allt gammalt klädeslylle såväl som stickylle emottages till omväfnad till Tyger, Filtar, Schalar, Konstväfnader s.s. Gardiner, Portiärer, Dukar m. m. allt i nya mönster för hösten. — Färgeri & Kemisk tvätt.

Norrköpings Ullspinneri,

7 Slöjdsgatan 7
14 Hollandaregatan 14,
A. T. 7096. Stockholm.

Fru Örn's Atelier

för Damtoiletten,
19 Tunnelg.
Stockholm,

rekommenderas i benägen åtanke. Välskänad elegant snitt till moderata priser. Fina- ste rekommendationer öfver hela landet. Förfrågningar besvaras omgående. 2

Väfskola i Örebro.

Grundlig undervisning i uppsättning af alla för ett hem lämpliga väfnader i vanlig väfstol från 4 till 10 skaft, skänksa allmogeväfnader, damast m. m. Nina v. Engeström.

Nestlé's Barnmjöl.

Bästa näringsmedel för barn.

30-årig framgång.

Säljes på alla apotek. Partiförsäljning Instruktionsapoteket Nordstjernan. Prof gratis från HECTOR & Co., Skeppsbron 18, Stockholm.

Lektyr!

Ett antal äldre årgångar realiseras till betydligt nedsatta priser och erbjuda för dem, som förut ej äga desamma, en billig, omväxlande och lärorik lektyr. Mot insändande af nedannämnda belopp till Expeditionen af Idun, Stockholm, erhålles inom Sverige portofritt:

Idun 1898 (nr 1 felas)	2: 25
Idun 1894 (komplett)	2: 25
Idun 1895 (julnumret oberäknadt)	2: 50
Idun 1896 (d:o d:o)	2: 50
Idun 1897 (d:o d:o)	3: —
Idun 1898 (med juln.)	3: 50
Iduns julnummer 1894	0: 20
Iduns julnummer 1898	0: 55
Barngarderoben 1898 (12 nr)	1: —
Kamraten 1894 (nr 19 felas)	1: 25
Kamraten 1895 (nr 7 felas)	1: 50
Kamraten 1897 (nr 18 felas)	1: 50
Kamraten 1898	2: —

Vid rekvisitionen, som skall åtföljas af likvid, torde noga uppgifvas, hvilken af ofvan-nämnda årgångar som önskas.

Exp. af Idun.

Obs!

Pärmar till Idun	1: 75
d:o » Iduns romanbibliotek	0: 75
d:o » » hjälpredda	0: 50
d:o » Kamraten	0: 75

Medic. Rådgifvare för Skönhetsvård.

populärt-vetenskaplig lärobok för hnjande och erhållande af ansiktets och kroppens skönhet af Med. Dokt. Bergmann, läkare. Pris 1 Mark, erhålles i hvarje bokhandel eller direkt från Institut für Schönheitspflege Heinr. Simons, Berlin, Postdamer Platz 1 a mot ins. af Mark 1:20 äfven i frimärken. Prospekt gratis.

Örebro Kex

Bäst! * Billigast!

Säljes hos herrar Specerl-, Dellkatess- och Kaffehandlande.

»Du vet, hvad som vållat denna förvandling,» fortsatte hon. »Du vet, att i samma stund du skiljde knoppen från grenen, skiljde du den ock från det lif, som den kunde lefva endast så länge den fick sin näring af trädet och andades dess lifsluft.

Så måste ock allt från den stund, då han, som du nämner din fader, förbannade sin son, dödens skuggor kringsväfva dig och förjaga friden ur din själ.

Ack, min make, detta har jag länge anat; men jag har ryggat tillbaka för att tänka tanken till slut, ty ännu syntes mig offret för stort. Men nu är den stunden kommen, som ändå till slut måste komma, och nu besvär jag dig — om du har mig kär — drag till din fader, sök försoning med honom, och om han gifver dig att välja mellan honom och mig — välj honom!»

Stolt och rak stod hon framför honom. Hennes läppar voro hårdt sammanprässade, och kindernas färg var den nyfallna snöns, men i hennes ögon flammade kärlekens eld klarare än någonsin. Tyst gick hon därifrån; men han stannade kvar orörlig, ett rof för stridiga känslor. Hur länge han stått så, visste han icke, då en välbekant mansröst nådde hans öra.

En af faderns trotjänare stod framför honom. »Jag bringar dig bud från din fader,» sade mannen, »han ligger svårt sjuk och önskar se dig, innan han anträder den sista färden.»

Så hastigt, att tanken knappt mäktade följa, ilade ynglingen mot fäderneborgen. Blek och aftärd låg den förr så kraftfulle riddaren på sitt läger. Ynglingen nalkades vördnadsfullt, tog faderns feberheta händer mellan sina och såg in i hans anlete.

Därpå begynte ynglingen tala. Han började med en bön om förlåtelse. Sedan förtälde han sin kärlekssaga, berättade om sin sällhet och sitt lidande och slutade med att förtälja om det offer hon, som var hans allt, var redo att göra för hans skull.

Plågsamt tyckte riddaren berörd af berättelsens första del, men småningom blefvo de oroliga dragen lugnare, och då sonen talat till slut, hvilade ett blidt leende öfver faderns bleka läppar.

»Underligt har ditt val synt mig,» sade riddaren, »men nu förstår jag, att min son funnit en maka, som är sin make värdig. Därför må du, när jag slutit mina ögon i dödens ro, återvända till henne, som är ditt lufs ljus, och njuta en lycka, ogrumlad af ånger och samvetskval.»

Sedan riddaren hade sagdt detta, låg han en stund alldeles stilla. Så drog han en enda, djup suck, och allt var slut. Den odödliga anden hade frigjort sig från tidens bojar. Sonen tillyste sin faders

ögon, stannade tre dagar och nätter i tårlös smärta hos den döde och drog sedan åter ut i skogen.

Utanför kojans stod Margit. Redan på afstånd upptäckte hennes spejande öga maken. Kom han måne för att säga henne farväl för alltid? Hon vågade ej skynda till hans möte, men han hastade emot henne, slött henne i sina armar och hviskade i hennes öra faderns afskedsord.

Och medan de så stodo, föllo fjällen från ynglingens ögon, och hans öron öppnades åter. Klart och tydligt hörde han än en gång skapelsens lofsånger, men de ljödo stilla och dämpade nu, ej högt jublande och berusande som i de första dagarne af de ungas kärleksförbund.

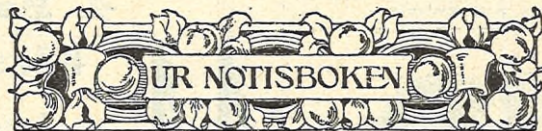

EN NORSK ROMANSAFTON, den andra i ordningen, gafs i torsdags i Vetenskapsakademien af fru Dagmar Möller, hvars romansafnär alltid äro särdeles underhållande och intressanta. Så var ock fallet med denna. Programmet upptog denna gång endast tvänne tonsättare, nämligen Christian Sinding och Edvard Grieg, den senare här naturligtvis mest känd. Men hvilken eminent och omfattande talang äfven Sinding är, därom fick man full klarhet genom fru Möllers föredrag. Nästan hvarje nummer visade en ny skiftning af tonsättarens begåfning. Och genom fru M:s ypperliga föredrag kom allt till sin fulla rätt, den nästan hemska stämningen i tiggarruistruns vaggvisa lika väl som det brutalt-humoristiska i den därpå följande »Ein Weib», det poetiska i »Löv» och det mystiska i »Ravnen» ej mindre än det österländskt drömmande i »Seraillets have» samt det friska och hurtiga i »En hjertenskär». Af Griegs romanser tillhörde de flesta hans senare tondiktning. Bland dem, som sloge mest an, må nämnas den sprittande »Killingdans» och den pompöst anlagda »Vår hilset, I damer» samt den utom programmet föredragna »Blaken». Den fulltaliga publiken, bland hvilken märktes prins Eugen, var hela tiden i den lifligaste stämning och ägnade soarégifverskan en välförtjänt hyllning. Akkompanjemanget sköttes helt enkelt mästareligt af hr Stenhammar, hvilken ock utfylde programmet med trenne kortare stycken af Sinding.

Vid HYLINS EKONOMI-TVÅL

tvätt af linne, ylle och färgade saker använd

hvilken finnes att tillgå hos alla Parfym- och Detaljhandlande.

DROTTNINGEN OCH SOFIASYSTRARNA. Drottningen hade här om dagen inbjudit de till Sofiahemmets direktion hörande damerna jämte ett 50-tal Sofiasystrar till middag å Drottningholm.

FRAN DET GAMLA LUND. I Lund afled här om dagen fröken Margrethe Lidfors i en ålder af något öfver 80 år, dotter till den bekante professor O. Lidfors och på mödernet befryndad med den Holmbergssonska släkten. I det gästfria och för sin tid eleganta föräldrahemmet spred hon trefnad och glans. Men äfven utanför hemmet togs hennes fina och odlade smak i anspråk. Med henne bortgick en af de sista lefvande erinringarna om det minnesrika lifvet i universitetsstaden, då »seket ännu var ungt». Hon efterlämnar en syster, änka efter biskop Andersson i Växjö.

INSTRUKTIONSPOTEKET NORDSTJERNANS MINERALVATTENFABRIK använder numera, enligt hvad den upplyst om, uteslutande s. k. diamanborrvatten vid beredandet af läskedrycker, och det torde icke vara svårt att inse detta absolut rena och bakteriefria vattens företräden framför vattenledningsvatten.

Kofjuvelerare
K. ANDERSON
1 Jakobstorg
• STOCKHOLM •

Korpuslenta personer
kunna inom några veckor blifva befriade från sin fetma. Ett säkert och varaktigt medel. Fullkomligt ofarligt. Ingen dietförändring nödig. Erhålles genom fru Lindström, Korfa St., Elimä, Finland. Bref besvaras, då porto bifogas.

När det blir kyligt

smakar en god kopp kaffe bättre än eljest, synnerligast om Edert kaffe är blandadt med **Stockholms Kaffe-Aktiebolags** berömda **Intubikaffe**, som af de mest framstående professorer och läkare erkännes att som tillsats göra kaffet **hälsosamt**, billigt, drygt och välsmakande, och skyddar man sig äfven därigenom mot kaffe-förgiftning, som uppstår vid bruk af kaffe enbart. Detta **Intubikaffe** säljes i hvarje välordnad speci- och diversehandel i paketer å 25 och å 10 öre, men bör man akta sig för alla värdelösa efterapningar, som gå under namn af äkta, prima eller andra benämningar, hvarför man bör efterse att i hvarje paket är tryckt firmans namn, **Stockholms Kaffe-Aktiebolag**, samt dess fabriksmärke med ordet **»Patent»**, ty endast dessa äro verkligt äkta och garanterade att innehålla den hälsosammaste och bästa kaffetillsättning.

ANDERSSON, Bjärstad, Kuddby, utlämnar prover till för hösten moderna färskaftade hemväfda klädningstyg. Finnväfnad. Afpassade mattor, vackra, lätta och moderna mönster. (713)

A.-B. Gardin-Magasinet
Specialaffär i GARDINER och afpassade MATTOR.
Sturegatan 2

Utlåtande om Mellins Food.
Undertecknad, som under en tid af nära åtta år, lidit af kvälningar, uppkastningar, samt en stadigvarande magsyra, har efter endast 2-ne månaders begagnande af »Mellins Food», blifvit fullkomligt återställd och hvad särskildt förundrar mig är, att magsyran på denna korta tid totalt försvunnit, och kan jag verkligen nu anse mig fullkomligt frisk, hvilket förut äfven af läkare ansågs tvifvelaktigt att blifva. Om man kan tala om läkemedel som välsignelse, så har verkligen »Mellins Food», för mig varit af stor välsignelse, utan hvilket jag antagligen aldrig blifvit återställd, då jag utan framgång försökt alla möjliga och omöjliga medel.
Gefle den 26 Maj 1896.
C. O. ASPLUND.
Prof af **MELLINS FOOD** sändes på begäran gratis och franco från **Axel Lennstrand, Gefle**, Generaldepot för Sverige, Norge, Danmark och Finland.
Bruksanvisning medföljer hvarje burk.

C. E. Lagerström
Stockholm
Frejamagasinet
Sybehörs- och Modeaffär.
Specialitet:
Garneringsartiklar till klädningar o. kappor.

Caroline Dietrichson, lärarinna i italienska, har återtagit sina lektioner. Träffas under första hälften af oktober muntligen tisdag-lördag. Allm. tel. 11083. 3 Kommandörsgatan. Skriffligen adr. Rönninge.

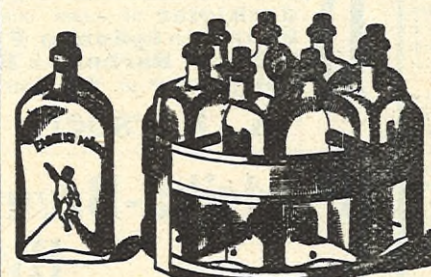
Sydsvenska Kredit-Aktie-Bolaget, Stockholm, Fredsgatan 24. (Fonder kr. 4,215,000)
Deposition 5 %
Kapitalräkning 5 %
Sparkasseräkning 5 %
Upp- & Afskrifning 3 %

Aktiebolaget Sundsvalls Handelsbank, Gustaf Adolfs Torg n:r 14, godtgör å sparkasseräkning 5 %.
Å hvarje bok kan lyftas intill kr. 1,000 i månaden utan särskild uppsigning.

Sparkasseräkning
Räntegodtgörelse 5 proc.
I landsorten boende torde hänvända sig direkt till banken.
Aktiebolaget Stockholms Diskontobank
I Regeringsgatan 1.

Köp Helsingborgs Galoscher, billigare, men i alla afseenden fullt jämförliga med ryska. (S. T. A. H. 4529)

Köp alltid radiatorsmör!

MED anledning af »Clematis» värdefulla uppsats i Idun för d. 10 febr. »Om farorna vid barns uppfödande med komjolk», få vi härmed som fullt jämförlig med alla förekommande utländska apparater framhålla:

BABY
VENSK DIFLASKAPPARAT rekommenderad af professor Medin. Apparaten kostar komplett med 8 flaskor och kokkärl kr. 6:— Dito utan kokkärl » 3:50
Med hvarje apparat följer »Kortfattade regler för späda barns uppfödande med komjolk» af professor O. Medin.
Apparaten, som redan vunnit särdeles stor spridning äfven i grannländerna, är utom af professor Medin och d:r Carl Flensburg i Idun för den 2 mars 1892, förordad af e. o. professor W. Pipping i Helsingfors och d:r Chr. Döderlein i Kristiania m. fl.
Säljes i parti hos hrr G. Abramson & Co., Stockholm och i minut hos hrr Alb. Stille, Ch. O. Werner, Josephsson & Agren, Sandgrens bosättningsmagasin, Kuntze & Co., Numa Peterson, Akerholmska bosättningsmagasin samt alla apotek i Stockholm. I Göteborg i Ch. O. Werners filial. Dessutom å de flesta apotek i riket.

Lars Monténs Neutrala Kärntvål till ylletvätt och Oleintvål till linnettvätt användes lämpligast sålunda:
»1/2 kg. tvål kokas i 2 liter vatten; när tvålen är upplöst, tillsättes under omröring 20 å 25 liter ljumt vatten; i denna utspädda lösning neddoppas plaggen. Vid ylletvätt böra såväl lösningen som sköljvattnet hafva 36 å 38 grader.»
Finns hos de flesta specierhandlare samt i mina butiker.
Silfvermedalj i Köpenhamn 1888. Guldmedalj i Stockholm 1897.
N:r 19 Stora Nygatan. — N:r 29 S:t Paulsgatan.

Bankaktiebolaget Stockholm—Öfre Norrland, Drottninggatan 6.
Hushållräkning 5 %.
Kassafack till 15, 20, 25 kronor.

FÖRVARINGSFACK
uthyras af **AKTIEBOLAGET STOCKHOLMS HANDELSBANK** 8 Arsenalsgatan 8.

Husmödrar!

Spara
är lösen för hvarje husmoder med en begränsad hushållspenning!
Huru göra en verkligt stor besparing? Jo, använden i Edra hushåll Pellerins Margarin, Göteborg, som är bäst, drygast och billigast!

Nyhet för hushållen!

Hoffmans patenterade
Kaffekvarn och Köttkvarn
hafva stora fördelar framför andra.
De äro skarpa, lättgående och varaktiga.
Säljas hos hvarje välförädd järnhandlare och bosättningsmagasin, samt hos tillverkaren
Söderbloms Bolag,
Eskilstuna

Ressällskap önskas
af dam för vistelse vid Rivieran. Svar till »A. M.», Upsala, poste restante.

Haga Trädgårds VÄXTFÖRSÄLJNING,
No 9 Biblioteksgatan,
afslutas den 14:de oktober
och uppmäna vi intresserade växtvänner att, af vårt rikhaltiga växtföråd, dessförinnan utvälja sitt behof af rumsväxter.

SIJKA.

Som ni vet är elektriciteten en hjälpande hand i nöden, därför förtumma icke när ni känner edra krafter svika att köpa och begagna Prof. Gulammitt Dovertoves äkta patenterade Elektriska

LIFBÄLTE,

hvilket är i besittning af en stark elektrisk galvanisk dragningskraft, som vid begagnandet genomströmmar hela kroppen, rensar blodet från skadliga och giftiga syror, skyddar mot epidemier och annan smitta.
Bland elektriska lifbälten är Prof. Gulammitt Dovertoves lifbälte det verksamaste då det gäller verkningskraft för den lidande, och helande af den sjuka, och att det återför hälsan till sådana som stått vid gravens brädd vittna många tusentals intyg.
De sjukdomar, vid hvilka lifbältet med stor framgång används, äro: nervsvaghet, gikt och reumatiska plågor, astma, kramp, lamhet, svaghet i knäna och matsmältningsorganerna, magkramp, svimning, huvud- och tandvärk, susning för öronen, ögonsjukdomar, hudutslag, lever- och njurlidande, hysteri och mellankoli, ryggvärk, influensa, kalla lemmar, tröga organer, kvinnlig svaghet, nattliga pulstioner.
Några timmars begagnande har ofta visat sig nog för att stilla svåraste plågor och lämna hjälp för årlånga lidanden.
Läkareintyg och bruksanvisning medföljer hvarje bälte.

Öfver 10,500 intyg från personer, som genom användandet af bältet blifvit fullkomligt återställda från sina lidanden.
Bältena äro tillverkade enligt vetenskapliga principer, och så att de passa åt hvarje person, samt den elektriska strömmen kan regleras efter patientens styrka, så att de kunna begagnas af både män och kvinnor, ifrån den starkaste till den svagaste.
Pris pr bälte N:r 1 kr. 5:—, bältet N:r 2 är med starkare dragningskraft pris kr. 10:—.
Expediering sker mot förutsänd likvid och postförskott. Vid insändande af beloppet tillsändes köparen bältet fraktfritt.

Svenska Importaffären, Malmö.
Rikstel. 1312, Telegraf-adr. Edikson.
Varning.
Då i handeln förekommer flere efterapningar af dessa hälsobringande lifbälten, torde förbrukare nogta efterse att denna firma skall vara tecknad på asken.
Återförsäljare antagas på de platser vi ej förut äro representerade. Katalog gratis och franko. Vid rekvisition nämna denna tidning.

Sidentyger

till fabrikspriser franko och tullfritt

Engelska Dam-Filthattar.

— Nya modeller. —

JOHN SÖRMAN,

Magasin för engelska och franska varor.

4 Regeringsgatan 4.

44 Köksuppsättningar, endast 1:ma varor. 44
Johan Ericsson & C:o,
Malmiskilnadsgatan
Förtäning af Eng. Tenn alla dagar.
Allm. Tel. 5377. Riks-Tel. 2546.

Gustaf Piehls Bryggeri-A.-B.

Stockholm 66 Götgatan 66 Stockholm

rekommenderar sina tillverkningar af:

Lager-Öl, Lagerdricka

Pilsner-Öl, Iskällare-Dricka

samt såsom specialitet:

Pilsner-Dricka

Allm. telef. 36 56.

Rikstel. 18.

Via postlinien SASSNITZ—TRELLEBORG

förmedlas den snabbaste förbindelsen till kontinenten medelst de stora, elegant och bekvämt inredda *Hjulångarne Svea* och *Germania* samt propellerångarne *Rex* och *Imperator*. OBS! Endast en tullbehandling! Vidare genom Posten af Essen & Frick, Malmö, Kontinentkontoret, Trelleborg, och Stockholms Resebureau, Stockholm, genom hvilken senare biljetter för resor öfver hela världen tillhandahållas Svenska rundresobiljetter utlämnas genast utan tillägg af provision.

JOH. LUNDSTRÖM & C:o.

Stenkol, Cokes,

1:ma maskinkrossad Anthracit,

bästa bränsle för illuminationskaminer och värmeneccessärer.

Carré-Briketter

för kokspislar, kachelugnar, stryknugar m. m.

Allm. tel. 22 88. Kontor: 22 Slepparbron 22. Rikstelefon 427.
Allm. tel. 60 19. Försäljning: 5 Strandvägen 5. Rikstelefon 22 20.
Allm. tel. 61 98. Filial: 1 Parmmätaregatan 1. Rikstelefon 20 12.

Damfilthattar, stort urval, **Bluslif** af siden och ylle, **Underkjolar** af siden och ylle, **Pariser- och Wiener-Skärp** och **Spänner, Fjäderboor** och **Fjädercapes, Schalar, Barber** och **Halsdukar, Sidennäddukar, Solfjädrar** m. fl. nu inkomna, eleganta damartiklar hos

K. Forsberg & C:o, Nya Operahuset.

Fredrika-Bremer-Förbundets Byrå,

54 Drottninggatan, Stockholm,

lämnar upplysningar angående:

Arbetsområden tillgängliga för kvinnor.

Tillkännagifves

att från och med denna månads ingång användes vid INSTRUKTIONSPOTEKET NORDSTJERNANS Mineralvattenfabrik för tillverkning af läskedrycker, såsom Apollinaris, Vichy, Soda- och Seltersvatten m. fl. uteslutande s. k. diamantborrvatten, ett absolut rent och bakteriefritt vatten och följaktligen vida öfverlägset tillverkningsmedelst vattenledningsvatten.

För beredning af mineralvatten användes fortfarande endast destilleradt vatten.

Vördsammast

Instruktions-Apoteket Nordstjernans Mineralvattenfabrik,

Riks-Telefon 39 18. 120 Birger Jarls gatan. Allm. Telefon 116 79.

i svart, vitt och kulört, till bal-, sällskaps- och promenadtoaletter i största urval. Sändas direkt till privatpersoner meter- och styckevis från 50 öre till 20 kr. pr meter.

E. Spinner & Cie,

(föret J. Zürriers Sidenfabrik), Zürich, Schweiz.

Zürichs äldsta Siden-etablissemang, grundl. 1825.

Rekvirera prover!

Aktiebolaget Stockholms Handelsbanks Notariatsafdelning

åtager sig under bankens ansvar förvaring och vård af alla slags värdepapper, förvaltning af kassors och enskilda personers medel samt utredning af sterbhus;

uppsätter och granskar testamenten, kontrakt och andra legala handlingar;

förmedlar köp och försäljning af värdepapper samt lämnar råd och upplysningar vid kapitalplacering. Expeditionstid kl. 10—4.

5 Jakobsgatan 5.

Fr. o. m. den 1 oktober 1899:

8 Arsenalsgatan 8.

HÖGSTA UTMÄRKELEN vid Stockholmsutställningen 1897 erhöi F. Paulis *Elekta Eau de Cologne* för dess öofverträffadt friska och fina vällukt. (S. T. A. 63787)

LEDIGA PLATSER

VÄL AFLÖNADE PLATSER

att tillträda helst den 15:de oktober. En väl rekommenderad s. k. ensamjungfru, van vid landet samt en barnjungfru (verkligt smälla och hyggliga tjänarinnor önskas). Svar med rekommendationer och gerna fotografi till Slefvinge Gärd, Atvidaberg. (709)

BÄTTRE FLICKA, som eger erfarenhet i husliga sysslor och kan förestå ett mindre hushåll, erhåller förmånlig plats och godt hem. Svar med referenser och fotografi till »W-r», Iduns exp. (722)

BÄTTRE 30 å 35 års frisk och rask flicka, som vill deltaga i städning och biträda vid enklare servering på mindre hotell samt gå frun tillhanda, får plats genast. Lön 100 kr. Svar till »Inetz», Sandviken p. r. (692)

UNG FLICKA, som vill åtaga sig att tillsammans med husmodern sköta ett mindre hushåll på landet, torde meddela sig med »E.» Vadstena p. r. (G. 89484)

EN UNG FLICKA,

kunnig i matlagning och villig att utföra en kammarjungfrus göromål, erhåller plats i liten familj på landet. Svar med lönepretentioner och fotografi torde sändas innan den 15 oktober till »X.», Kalmar p. r. (700)

FÖR EN 7-års flicka och 8 års gosse önskas 1 nästk. november i familj på landet strax utanför Stockholm en lärarinna, kompetent att undervisa för inträde i elementarläroverk nästa höst.

Sökanden bör vara fullkomligt frisk, ordningsvan, ha godt lynne samt vara villig deltaga i lättare husliga sysslor och sömnad.

Svar med uppgift om ålder, lönepretentioner, betyg, rekommendationer och fotografi till »Kamerare», Iduns Exp., Stockholm. (703)

EN UNG, RASK och hurtig flicka, som kan undervisa i pianospelning, läsläsning samt villig att gå frun tillhanda, erhåller plats om ansökning med betyg, rekommendationer och fotografi ingår med allra första till »Förvaltare», Iduns Exped., Stockholm. (704)

BARNFRÖKEN.

En bildad, anspråkslös, barnkär flicka, ej för ung, som vill åtaga sig vården af två barn om 4 och 2 år, läxhjälp med 3 äldre barn (den äldsta 13 år) samt för öfrigt hjälpa till med hvarjebanda småsysslor, erhåller plats genast. Svar med uppgift på löneanspråk torde sändas till »M. H.» pr Sköfde. (674)

I ett större hus

på landet finnes plats den 1 november för en äldre flicka af god familj, som är villig att deltaga och kunnig i alla inom ett hus förefallande göromål. Densamma får vara fullt kunnig i finare matlagning och skall kunna leda inomhus varande arbeten. Reflekterande härå behagade uppgifva de referenser, som de vilja åberopa. Svar med betyg, fotografi, uppgift å ålder och lönevillkoren torde sändas till Fru Anna Hæger, Lilla Edet.

PLATSSÖKANDE.

BILDAD, ordentlig, arbetsam flicka, kunnig i matlagning, bakning, sömnad, handarbeten m. m., söker plats. Svar till »Gladlynt», Iduns exp. f. v. b. (708)

BARNFRÖKEN

önskar plats, kunnig i klädsömnad samt pålitlig. Svar till »T. 19 år», Iduns Exp. (712)

VILL NÅGON GOD FAMILJ för fritt vliv mottaga en ung flicka, som i utbyte vill försöka vara till nytta och nöje. Svar till »Godt humör», Frånö post. rest. (718)

EN UNG FLICKA söker plats i familj att gå frun tillhanda. I liflig trakt och om möjligt i närheten af Stockholm. Vill anses som medlem af familjen, ingen lön önskas. Svar märkt »L. A.», Geijersdal p. r. (719)

EN BÄTTRE FLICKA,

frisk och hurtig, kunnig i handarbete, linnesömnad och enklare matlagning samt är van och villig att deltaga i ett hushålls öfriga göromål, söker sig plats att gå frun tillhanda i stad eller på landet. Svar till »Hurtig flicka», p. r. Jönköping. (20)

Ung, anspråkslös norrländska

önskar plats i godt hem som hjälp och sällskap till husmoder. Är villig biträda med skrifögromål. Svar till »Norrländska», p. r. Sundsvall. (S. T. A. 65005)

LÄRARINNA, undervisningsvan i alla ämnen samt musik, önskar plats att läsa med mindre barn. Helst i närheten af Stockholm. Svar till »R. 73», Iduns exp. (724)

EN TJUGUÅRIG, bättre flicka, enkel och anspråkslös, med häg för husliga göromål, önskar plats att gå frun tillhanda. Kan äfven tjänsigöra som skrifbiträde eller läsa läxor med barn. Svar emotes tacksamt till »Villig», Iduns exp. (725)

EN ORDENTLIG och skicklig »Husa», söker plats. Svar till »22 år», Tegnérsgatan 40, n. b. (Pettersson).

SÄLLSYNT SKICKLIG

improvisatrice på piano önskar plats som sällskap hos musikalisk, ekonomiskt oberoende familj eller ensam dam. Svar till »Elin B.», Göteborg p. r. (688)

UNG, BÄTTRE FLICKA önskar till instund. oktober plats i finare familj att mot fritt vliv gå frun tillhanda i förefallande göromål. Kunnig i enklare matlagning. Äfven något musikalisk. Svar emotes tacksamt under adress »M. S.», Stugsund p. r. (681)

LOOK HERE!

Bildad oberoende 39-åring söker plats. Värst värdinna och i moders ställe för 8 barn c:a 7 år. Äfven hushållsbiträde och sällskap åt äldre. Glad lynne, barnkär, anspråkslös, skicklig i matlagning, handarbete och slöjd. Ref. fru E. af Petersens, Motala. Svar till »Hajsa», Motala p. r. (G. 89491)

BILDAD FLICKA af god familj söker plats att biträda med skrif- och kontorsgöromål. Svar till »Arbetsam», Iduns exp., Stockholm. (705)

UNG, GLAD och energisk flicka, med lust för husliga sysslor, önskar att under skicklig husmoders ledning under några månader ernä vidare utbildning i ett godt hem på landet. Svar med uppgift om inackorderingsvillkor m. m. utbedes af »Birger» p. r. Arboga. (G. 5006)

EN 20-ÅRS FLICKA önskar plats i bildad, musikalisk (helst prästhem på landet), där hon kan få röna en kärleksfull omvårdnad och omsorgsfull undervisning i hushåll. Särskildt lägges vikt uppå att få lära sig att blifva en praktisk och inom hemmets sfer duglig kvinna. Svar med allra billigaste pris mottages tacksamt af »Ia», Estöf p. r. (GAM 52682)

TVÅ UNGA FLICKOR önska i höst bli inackorderade i ett godt bildad hem, där de få lära hushåll. Efter 500 kr. pr år betalas för båda. Svar till »Kith», Arvika. (711)

BILDAD, MUSIKALISK yngre flicka, erhåller mot 40 kr. i månaden inackordering på landet, där tillfälle finns att grundligt lära hushåll, konstväfnad m. m. Svar jämte fotografi och referenser till »Hemträfna», Helsingborg p. r. (710)

ORDENTLIGT HEM, med eller utan inackordering, önskas för en sexton års yngling, som har plats i handel. Läget helst å Östermalm. Svar med prisuppgift till »A. J.», Rosta p. r. (707)